

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

40. Xau. brachium dum Romam defertur, nauim à piratis tnetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

aspectui omnium indultum triduo patuit, Sacrum interea maioribus ritibus, de S. Cruce solenni cantu fecere Canonici; die proximo de Beatissima virgine Patres Franciscani, quos sanctus vnice viuens dilexerat; expletaque hoc modo publica pietate, nocte dominicum subsequenti, editiori loco positum est ad Euangelium maioris altaris.

Inde aliquanto post in Sacarium translatus, dum instauratur templum magnifice, eandem quam à principio immunitatem à corruptione exhibuit, & perennante hodieque miraculo exhibet. De quo idemdem à Præsulibus Goanis, & Archiatris regis confectæ sunt probationes iuridicæ; donec adscriberetur inter Sanctos publicis honoribus colendus. Quanquam hæc putredinis expers integritas, summam non habet mirabilitatis, quam habet mollitudo, & tractabilitas carniū succi plena, & tactui cedens, vt solet in viuīs corporibus; idque post trimestrem in viua & edaci calce, iteratamque in munda, & humida fossa mensium quinque sepulturam; ad hæc quæ pectore ac ventre clauduntur viscera, teneritatis vda & quasi recentis, vt studiosius explorans Ambrosius Ribeira Goanus Vicarius ipsemet comperit, anno à Xauerij obitu iam quarto, cum in vulnus impressum sinistro lateri dum irreuerenter Malacæ humaretur, inseruit digitum, per se ipse periclitaturus, quod fides communis sanctabat; sanguis etiam, & aqua retractum ab eo digitum, eodem ex vulnere secuta tinxere; quod idem vni ex nostris fratribus eadem tentanti contigit. Collo item exsudans subiectum capiti puluillum sanguis viuidus, & florens tinxit, dum in loculum breuiorem compresso in humeros capite vi coarctaretur. Alias denique populo flagitante, cum nudis pedibus conspectui omnium permissum fuisset, ac religiosi venerantium oculis coleretur; mulier digitum pedis morsu pro osculo libauit, decerpitque ex eo frustillum, quod asseruandum in sacras reliquias diu desiderarat; sed fluens continuo ex morsu cruor pietatem eius improvidam detexit; quod extrema, summeque distita in parte corporis, tam pridem vita, & calore casti, planè non potuit, nisi miraculi perpetuitate euenire, quo carnes illius non intactæ modo, & suaueolentes, sed suis quoque humoribus fluidis perinde ac viuerent molles, & teneræ seruebantur. Iam color natuius, & oris lineamenta beato corpori vsque aded ipsa, & eadem mansere vt Franciscus Diaz Carnallius, ad eius aspectum eruperit, exclamaritque ter eum viuere, etsi dudum antea illum nosset, & quadriennium ab eius morte tunc abisset.

Talem Deus Xauerium continuo prodigio conseruauit, seruatque nunc etiam secularem post annum centesimum, nisi quod rescisso ad cubitum minutus est brachio, Claudio Aquauiuua Societatis Præposito, cui visum decere vt India particulam illam Xauerij Romæ, primario Societatis templo redderet, à quo totum olim accepisset. Sed hanc speciem religiosæ venerationis, minus Deo, & Sancto placuisse coniecturam euenta præbuere, vt quæ Toti adeb excellenti Partem sui adimeret, ac si minus illud corrumpebat, non tamen integrum esse veller. Goæ nihilominus

39

Corpus Xau.
corrupt. ex-
pers. perseue-
rat.

40

Xau. brachium
dum Romam
deferretur, na-
uiam à piratis
tinetur.

minus nostris qui præerant, atque ipsemet sanctus, morem obedientiæ gessere: Nouembris tertio, anno sæculi sexti & decimi, decimo quarto, referata post tot annos arca, præcisum est è sacro corpore brachium, quo, dum Romam defertur, nihil propius absuit, quam vt India priuaretur, nec tamen frueretur Roma. Portabat illud Sebastianus Gonzales Probationis Goæ Rector, & Roman Procurator, auriti veli cercuro medioeri vehebatur; nec prædonum incursionibus obstituro, quæ illa maria aduerlum ingruere, nostrorum cercurus credere de se actum, quod & hæretici Bataui, & Regi Catholico perduelles, Orientis Indias obtinenti, nostris nec ad fugam vela, nec arma suppeterent ad defensionem; iacturam nostri iam inchoauerant, ne pretiosa gazâ hostis ditesceret, cum succurrit animo Xauerij brachium, quo satis potenti præsidio tueri se possent, Gonzalem rogant, hostium oculis illud obiciat; sancto supplicat; si minus sua, qua essent indigni, gratia seruari; at saltem ipsius, qui esset alioqui tam nobili sui parte in manus impiorum venturus. Instabant cercuro sic propinqui piratæ, vt perciperentur eorum minæ, vocesque iubentium nauigio cedere tanquam funditus expugnato; cum prodit ad nauigij marginem in eorum conspectum Gonzales cum Apostoli brachio, proiectis in genua cunctis qui cercuro vehebantur; nec adhibita sancti inuocatione, obiurgat tantum sceleratos, minatur illis Xauerij nomine, vetat imperiosè vterius tendere. Quæ velut Dei, & sancti vox, myoparonem piraticum plenis rapidum velis ita illico fixit; vt duratum circa illud mare, gelu subito, videretur, cercurus liber Vlyssiponem feliciter reuinit, stupente ad miraculum, & syderato prædone Batauo, qui tantæ spectator nouitatis, causam illius ignorabat.

41
Immensa de
Xau. sanctitate
fama apud
Ethnic. Mau-
ros, Christi, so-
cios, &c.

Neque vero hoc vno, nec omnium maximo, sanctitatis fidem Xauerio suo conciliauit Deus; tot prodigijs Europam, Asiam, & Americam impleuit, vix vt vlla sit in iis ciuitas, quæ non aliquo illustri gloriatur; premam tamen hac item in parte intra cancellos actorum stylum, nec ponam nisi memorata præcipua, quæ inter Orientales Indos a sancto patrata sunt, si prius obiter indicaro quanta eius esset meritum fama, & veneratio mortui ac viuentis apud omnes mortales etiam moribus barbaros, & superstitionum cultibus Ethnicos. Vtque ab his initium faciam; Alfonso Leo Barbuda, qui cum imperio, Lusitanis subiectas Africæ oras lustrauerat; testatur in regnis Mozambici, Sofalæ, trans Cuamam fluiuium, & circumstitis insulis, Xauerij nomen, periade celebre, & sanctum, vt ipsa in India fuisse; rogasse de illo multa idoloras barbaros, tanquam de viro iis locis nominatissimo; nec mirum, cum sint Goa, Cocinum, Malaca, & aliæ in quibus egit Xauerius vrbes maritimæ, Africæ totius Asiæque emporia, nec potuerint qui eo confluebant partim ipsimet non cernere, partim non audisse ex iis qui viderant Xauerij decora, quæ suis in patriam reduces admirantibus narrabant. Quate illam vbique nactus erat famam, vt eum haud aliter sua lingua vocarent; quam magnum Patrem, miraculorum Magistrum, cœlestem hominem, denique, terræ Deum